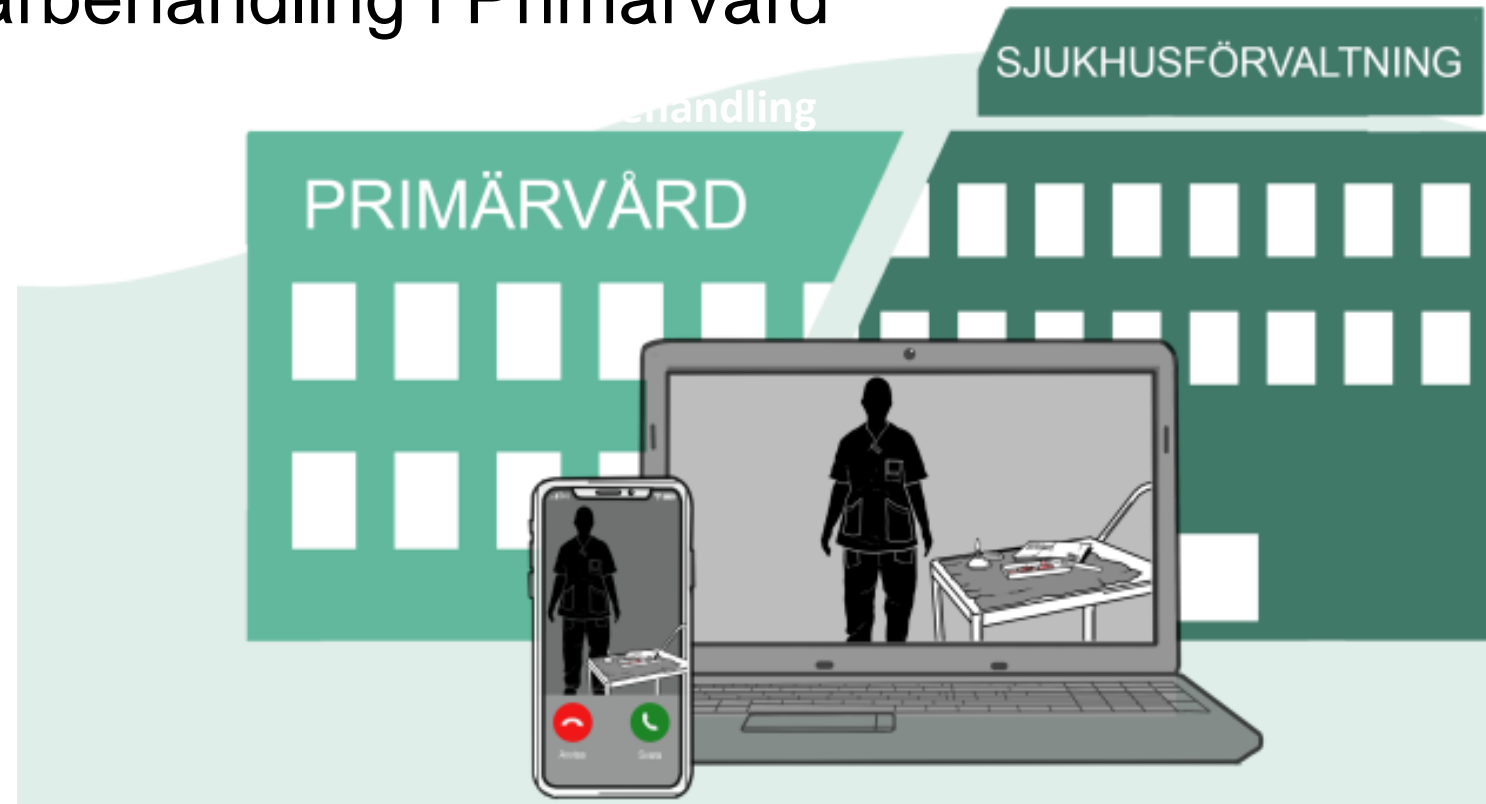

Kom - Kr Sårprojekt

Konsultfunktion sårbehandling i Primärvård

Christina Monsen
Coach – sårprojekt, Verksamhetsutvecklare
Leg. sjuksköterska, Dr Med Vet
Primärvården Skåne/Skånes universitetssjukvård

Camilla Lindqvist Pavlovic
Studierektor – verksamhetsutvecklare
Primärvården Skåne

Hur kan vi samarbeta mer kring våra patienter med sår?
Är konsultfunktion möjlig i kommunal primärvård?

Kunskap
Nyfikenhet
Projekt
Se möjligheter
Motivera
Tankar
Nära Vård
Dialog
Inspiration
Samarbete
Kommunikation
Utbildning
Samverkan
Kvalitetsutveckling

Sårbehandling i verksamhet

- Sjuksköterskor – patientansvarig sårbehandling
- Sjuksköterska kan ordinera – legitimerad yrkesprofession
- Ansvaret kräver kompetens

- Brist på sårutbildning i grund- och specialistutbildning
- Många nya sjuksköterskor och stor rotation i verksamhet

Det är en utmaning att säkra kompetens inom sårbehandling

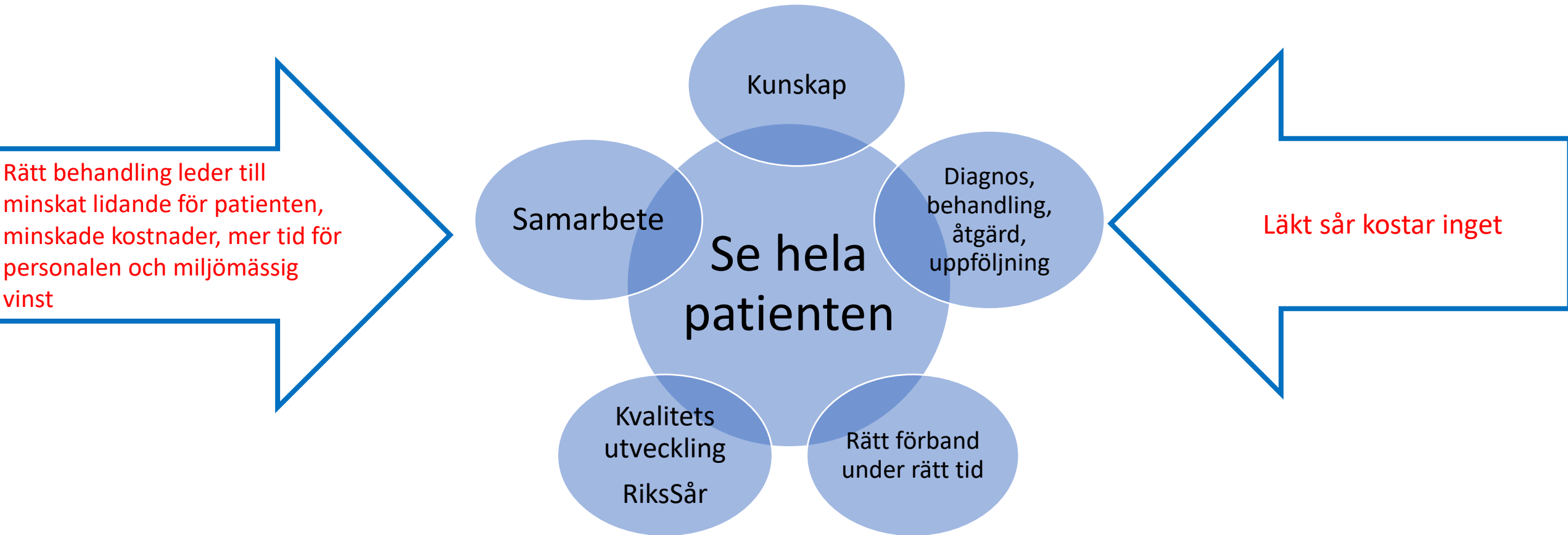
Sårbehandling – inte bara att "lägga om"!

- Orsak till såret?
- Är diagnos ställd?
- Läkningshämmande – faktorer
 - Ödem
 - Nutrition
 - Smärta
- Bensår/fotsår – ankeltryck/tåtryck
- Optimera lokalsårbehandling/kompression
 - Utgå från sårets behov
- Behov av hjälpmedel
 - Avlastning
 - Förflyttning

Sårkonsult – Stödfunktion
Rätt resursutnyttjande
Omläggningsfrekvens
Ökad kompetens – vårdkvalité
Läkt sår
LÄRANDE

Svårläkta sår

Ett sår som inte läker på mer än 6 veckor, är ett symptom på något

Strukturerad sårbehandling är grunden

Sårbehandling innebär inte bara att "lägga om". Man måste se "hela människan" i situationen och ta hänsyn till flera olika faktorer och parametrar för att uppnå läkning!

Att göra rätt leder till en mer kostnadseffektiv – patientsäker behandling och skapar mindre lidande!

- Reducera sårläkningstid
- Förebygga komplikationer såsom sårinfektioner
- Optimera frekvens av såromläggning

(Lindholm & Searle, 2016)

Bakgrund till PV projekt avseende sårbehandling?

- I det tidigare projektet **Sårbehandling i samverkan (SiS)** identifierades ett **behov av en stöd-/konsultfunktionsroll** i primärvården.
- Stor personalrotation innebär behov av **förstärkt kunskap**.
- Medarbetare ute i verksamheterna har behov av **råd och stöd** samt möjlighet att konsultera vårdpersonal med spetskompetens för att **kvalitetssäkra sårbehandling samt utveckla den egna kunskapsnivån**.
- Det finns också **behov av att bättre koordinera behandlingen** av svårläkta sår och komplicerade sår samt **underlätta kunskapsstöd** avseende sårbehandling.

Primärvårdens sårprojekt

- Projektmedel från Omställningsfonden – KOM-KR
- Projektid 2 år
- 6 sjuksköterskor utbildas till spetskompetens inom sårbehandling - konsultfunktion. 1 läkare inom primärvården –AKO.
Sjuksköterskor från sjukhusförvaltningarna med liknande funktion.
- Konsultfunktionerna arbetar 20% med sårbehandling och fungera som konsult för vårdcentraler i sitt delområde.
- Sår rond med AKO läkare för medicinsk rådgivning, varannan vecka + vid behov.
- Konsulterna coachas under projekttiden fysiskt och digitalt av specialist inom området sårbehandling.
- **Samtliga 84 vårdcentraler och dess medarbetare redan vid start få nytta av den blivande spetskompetensen/konsultfunktion för att få hjälp.**

Mål

Förbättrad sårhäkning, mindre lidande för patienten och använda resurserna kostnadseffektivt.

Via konsultation ge råd och stöd för att patienterna ska få evidensbaserad individuell och kostnadseffektiv sårbehandling.

Teamet på vårdcentralen har alltid det övergripande ansvaret. Konsultfunktionen är en del av lärandet och kompetensutvecklingen.

Vägen dit :

- Utbildningsinsatser för samtlig personal i verksamheten i grundläggande sårbehandling via övriga utbildningsinsatser.
- Utbildningsinsatser till konsultfunktionsroll för att ge möjlighet att säkerställa ökad kunskapsutveckling, patientsäkerhet och kvalitet.

Tänk på:

Projektet är "levande" och kommer utvecklas över tid utifrån behov!

Utbildning till konsultfunktion

- 8 dagars utbildning - föreläsningar och praktisk utbildning.
- Föreläsningar filmas och publiceras i utbildningsportalen ”KOM-KR Sårprojekt”.
- Teoretisk och praktisk tentamen, uppföljning 1 ggr/år
- Under projektets lärofas coachas konsulterna fysiskt och digitalt av specialist inom området sårbehandling under 2 år under tiden de arbetar mot övriga verksamheter.
- Nätverk
- Uppföljande tematräffar/utbildning för konsulter 1-2 ggr/år.

Konsultfunktionens uppdrag

SSK med spetskompetens – sårbehandling

Sårkonsultsjuksköterskan kan ge generella råd och stöd avseende lokal sårbehandling, förband och basförråd. Exempelvis vid:

- svårläkta sår
- sår med bakteriell belastning/infektion - antimikrobiell behandling
- optimerad smärtbehandling
- osäker bedömning i val av kompressionsnivå – och kompressionsbehandling
- avseende nutritionsbehandling
- hjälpmedel/avlastning, aktivitet eventuellt i samverkan med fysioterapeut och arbetsterapeut

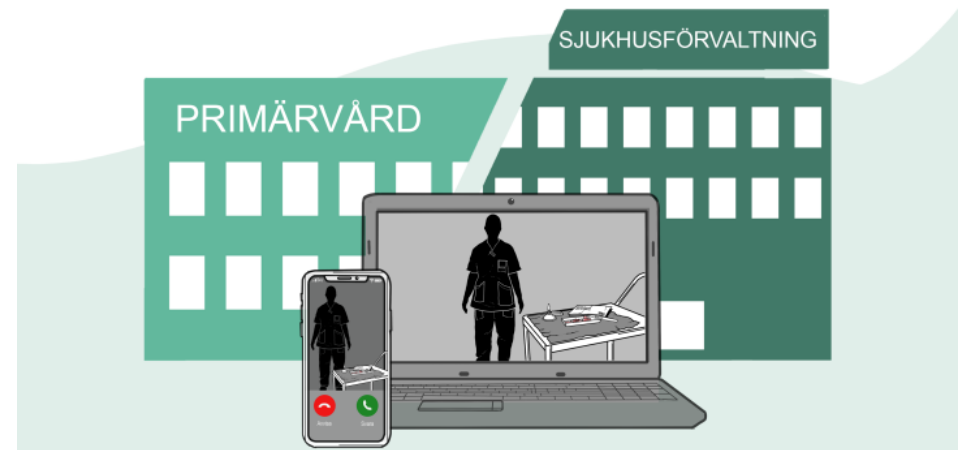
Läkarkonsult - sår rond

Sårkonsultläkaren kan ge generella råd och stöd ur medicinskt, farmakologiskt och sårbehandlingsperspektiv för alla yrkeskategorier i teamet. Exempelvis vid:

- aktuell LM-behandling, kompletterande prover/undersökningar?
- adekvat formulering vid remiss till specialistvård, ev. direkt kontakt med specialistvård
- postoperativ sårkomplikation
- lågt ankelindex, bedömning
- venöst bensår – dialog med åderbråckscentrum.
- smärtbehandling. Implementera/justera smärtbehandling
- infektionsproblematik se över den antiseptiska behandlingen i första hand, antibiotika vid behov.
- optimering av behandling av hudproblem omkring såret.
- behandling av klåda.
- behandling av de

Praktiska förutsättningar

- Utbildning
- Förmåga att arbeta med medarbetare i ett större område, delområde.
- Konsultfunktion via videomöte
- Direktkontakt via telefon
- Digital kommunikation med bland annat bild/chat funktion (på gång, IT säkrad)

Utbildning - kompetens

Kunskap – kompetens är en av grundstenarna för att göra rätt bedömning.

- Arbeta personcentrerat, se hela patienten och göra patienten delaktig i vård och behandling.

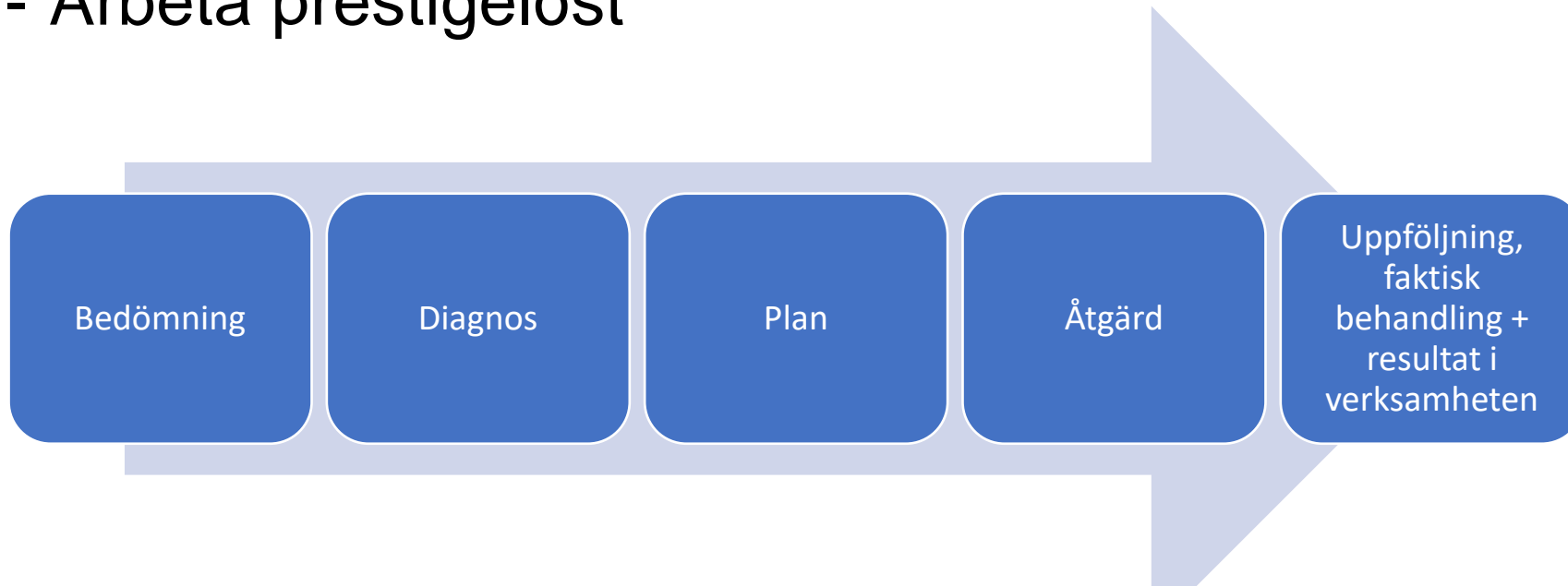
- Flera faktorer påverkar sårläkningen tex bakomliggande sjukdomar, nutrition, smärta, miljö och förband mm.

- Arbeta förebyggande.

- Förbandsval. Rätt användning av förband, på rätt sätt, med rätt omlägningsintervall minskar smärtan för patienten och besparar tid för personalen.

Kommunikation och dokumentation

- Kontinuitet
- Tydlig strukturerad dokumentation.
- Behandlingsstrategi
- Omvärdera vid utebliven förbättring.
- Arbeta prestigelöst

Kvalitetsutveckling, positiva effekter

- God och säker vård på lika villkor.
- Ökad kunskap generellt i arbetsgrupperna – kompetens kring sårbehandling.
- Öka kvalitet och patientsäkerhet kring behandlingsstrategi.
- Kostnadseffektiv, hälsoekonomisk och miljövänlig sårbehandling.
- Ökad samverkan och samsyn av gemensamma patienter.
- Registrera i RiksSår - kvalitetsregistrering (kostar inget men ger värdefull information)
 - ➔ **Minskat lidande för patienten.**

Utökad samarbete?

Våra patienter behöver våra kunskaper oavsett huvudman →
Viktigt att vi samarbetar

- **Utbildningar**
Personalrotation är stor, kunskap inte alltid optimal.
Vi kan samarbeta kring utbildningar.
- **Nätverk**
Genom nätverk kan vi delge varandra tips, tankar och idéer kring sår.
Kunskapshöjande insatser.
- **Konsultfunktion med spetskompetens** (inom respektive organisation)
Genom liknande organisation kan vi öka samarbetet.

VISION – Kommunal primärvård skapar liknande organisation med konsultfunktion som kan knytas samman med Primärvården.

Primärvården kan hjälpa till med:

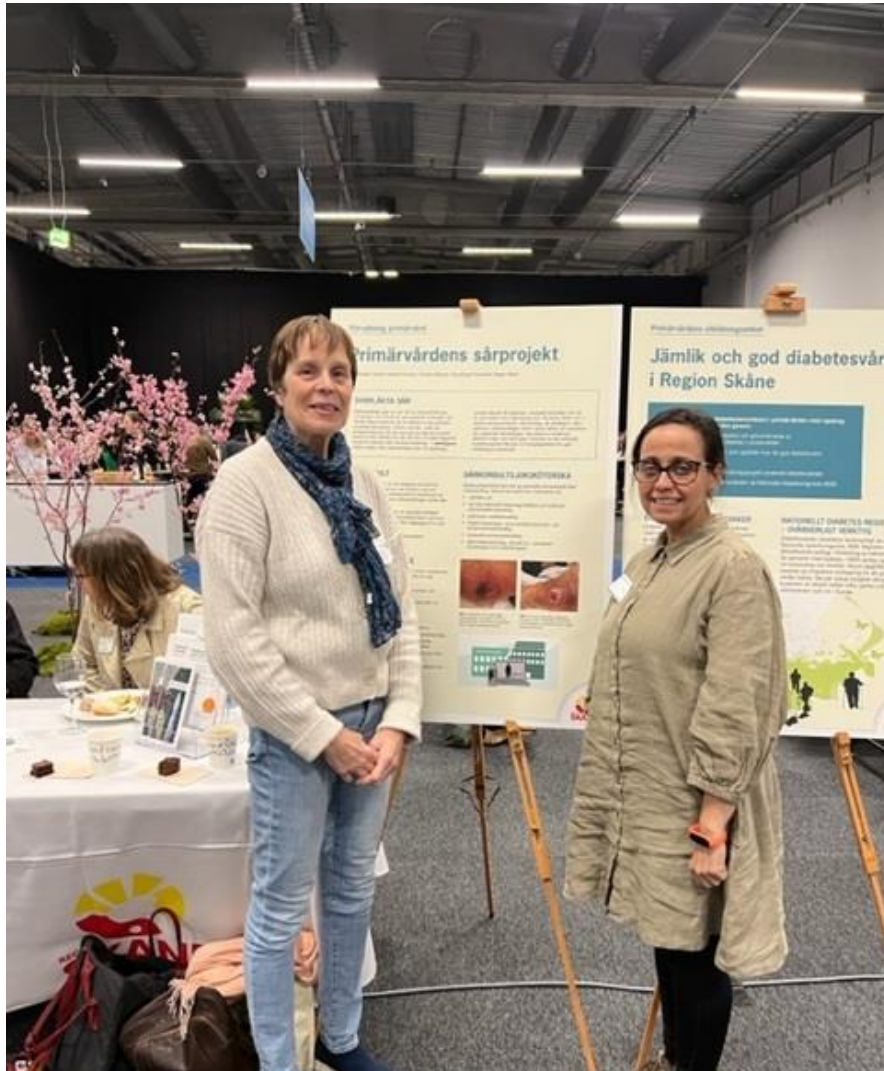
Primärvården informerar gärna om projektet för tex. MASar

- Primärvården kan bidra med **filmade föreläsningar** som skedde i projektets spetsutbildning – behörighet till konsultroll.
- Primärvården har utbildningar som Kommunal Hälso-och sjukvård kan delta i för kunskapsutveckling – PUE, OneMed via Vårdgivare Skåne
- Utbildningsportalen, **Sårbehandling** (öppen kurs)
- Utbildningsportalen, **Primärvårdens digitala kunskapsbank** för sjuksköterskor via Vårdgivare Skåne
- Sårportalen via Vårdgivare Skåne
- Primärvården önskar utökat samarbete genom **nätverk**

Senaste nytt – Läkemedelsmässan 23-24/3

Carina Enström Zika & Farzana Alam

Cecilia Widlund & Viktoria Dahl Hansson

Förvaltning primärvård

Primärvårdens sårprojekt

Projektleddare Camilla Lindqvist Pavlovic, Christina Mossen, Förvaltning Primärvård, Region Skåne

SVÄRLÄKTA SÅR

Sårbehandling utgör en stor del av verksamheternas utmaningar men också för våra patienter livskvalitet. Det handlar bland annat om att se helheten kring patientens avseende läkemedel, smärta, nutrition, mjölk och förbandsmaterial. Ett sår som inte har läkt på 6 veckor bedöms som svårkärat och där det finns en bakomliggande orsak till utesluten eller fördröjd sårhäkning -- **sårdiagnos** måste ställas. Ett sårbehandling leder till sårhäkning.

minskat lidande för patienten, minskade kostnader, mer tid för personalen och mjukare vård. Det krävs därför att vi arbetar personcentrerat, rätt kunskaper, ett sårdiagnos sår, optimera sårbehandlingen utifrån sårlets behov och utvärderar den pågående behandlingen. Resultatet av sårhäkning: behovet mätas och detta görs framöver via det nationella kvalitetsregistret RiKSår. En framgångsfaktor för god sårhäkning är konstrukt.

SÅRKONSULT

Teamet på vårdcentralen är de viktigaste personerna i behandlingen men ibland kan man behöva stöd och råd. Sårkonsulterna ger kunskapsstöd till vårdteamet på vårdcentralen för att optimera sårbehandlingen utifrån den enskilda patientens behov.

Konsultverksamheten består av sju specialutbildade sårkonsultläkare samt en specialutbildad läkare som kan finnas till hjälp för ex. Sårkonsult finns tillgänglig för er två dagar per vecka.

Ni kan läsa mer på intranätet om Sårprojektet.

SÅRKONSULTS JUJKSKÖTERSKA

Sårkonsultjuksköterskan kan ge generella råd avseende lokal sårbehandling, förband och bandföränd. Exempelvis via:

- svårkäta sår
- sår med bakterieell belastning/infektion och eventuell antimikrobiell behandling
- optimerad smärta/bedömning
- Öskär bedömning i val av kompressionsnivå- och kompressionsbehandling
- avseende nutrition/behandling
- hjälpmedel/utrustning, aktivitet etc. i samverkan fysioterapeut och arbetsterapeut

SÅRKONSULTLÄKARE

Sårkonsultläkaren kan ge generella råd och stöd ur medicinsk, farmakologisk och sårbehandlingsperspektiv för alla yrkeskategorier i teamet.

- aktuell LM behandling, kompletterande prover och undersökningar
- adekvat formulering vid remiss till specialistvård, ev. direkt kontakt med specialistvård
- postoperativa sårkomplikationer
- lågt arkelindex bedömning
- venöst bensår - dialog med åderbräckscentrum
- smärta/behandling, implementera/justera smärta/behandling
- infektionsproblematik, se över den antimikrobiella behandlingen i första hand, antibiotika vid behov
- optimering av behandling av hudproblem omkring såret
- behandling av klåda
- behandling av den psykiska hälsan - farmakologisk/ eller KBT

RIM 1: Inomhus i skott skott. Bilden visar en patient som behandlas med sårbehandling. Behandlingen består av rengöring, desinficering, hälsningsbehandling, skiktbehandling, exponering och tryckläggning. RIM 2: Inomhus i skott skott. Bilden visar en patient som behandlas med sårbehandling. Behandlingen består av rengöring, desinficering, hälsningsbehandling, skiktbehandling, exponering och tryckläggning. RIM 3: Inomhus i skott skott. Bilden visar en patient som behandlas med sårbehandling. Behandlingen består av rengöring, desinficering, hälsningsbehandling, skiktbehandling, exponering och tryckläggning.

Länkar

- Utbildningsportalen - <https://intra.skane.se/system-och-program/utbildningsportalen/>
 - Primärvårdens digitala kunskapsbank för sjuksköterskor
 - Sårbehandling

Dessa båda utbildningsavsnitten är av värde för alla yrkeskategorier

- Vårdhandboken www.vardhandboken.se
- Vårdriktlinjer – Vårdgivare Skåne <https://vardgivare.skane.se/vardriktlinjer>
- Hud och mjukdelsinfektioner – Läkemedelsrådet, Region Skåne
- Skånelistan [Antibiotikaval vid vanliga infektioner i öppen vård 2021 \(skane.se\)](https://www.skane.se/antibiotikaval-vid-vanliga-infektioner-i-oppen-vard-2021)
- Bensår – AKO Skåne-riktlinje för primärvården utifrån nationellt kliniskt kunskapsstöd [Bensår - vårdriktlinje för primärvården - Region Skåne \(skane.se\)](https://www.skane.se/bensar-riktlinje-for-primarvarden-region-skane)
- Hjälpmedel vid personlig medicinsk behandling –0406 Hjälpmedel vid cirkulationsbehandling [Hjälpmedelsanvisningar - medicinska behandlingshjälpmedel - Region Skåne \(skane.se\)](https://www.skane.se/hjalpmedel-vid-personlig-medicinsk-behandling)
- Sårwebben, Västra Götaland [Sårwebben - Sårwebben \(vgregion.se\)](https://www.vgregion.se/sarwebben) - [Filmer - Sårwebben \(vgregion.se\)](https://www.vgregion.se/filmer-sarwebben)

Kontaktuppgifter

Behov av tips och idéer hur vi gått tillväga?

Camilla.lindqvist-pavlovic@skane.se

Christina.monsen@skane.se